

DOKUMENTY II. VATIKÁNSKÉHO KONCILU

Vydalo nakladatelství ZVON, Praha 1995, 603 stran.

O významu II. Vatikánského koncilu a jím přijatých dokumentů bylo již mnohé řečeno i napsáno. To však nemůže nahradit četbu a studium vlastních dokumentů, které byly českému čtenáři až do nedávna dostupné jen částečně nebo s obtížemi. Neměli bychom proto přejít bez povšimnutí vydavatelský čin, kterým nakladatelství Zvon završilo vydání základních dokumentů římskokatolické církve. Po Kodexu kanonického práva (1994) a Katechismu katolické církve (1995) vydalo i dlouho očekávaný překlad všech dokumentů II. Vatikánského koncilu – shodou okolností v roce, v němž od ukončení koncilu uplynulo 30 let. Ze všech počinů, kterými se toto výročí u nás připomínalo, je tento jistě nejvýznamnější.

Přestože Dokumenty II. Vatikánského koncilu byly v edičním plánu nakladatelství od jeho vzniku, při vydávání bylo nutno zřejmě překonávat řadu překážek, soudě již z toho, že předmluva nese datum květen 1992, imprimatur udělil pražský arcibiskup 19. I. 1994 a ještě nejméně rok se netisklo. Rozhodující však je, že překážky byly překonány a máme před sebou velmi vkusně a kvalitně provedenou knihu.

Hlavní zásluhu má na tom nepochybně vedoucí překladatelské skupiny ThDr. Oto Mádr, který do služby dílu vložil odbornou erudici, vysokou jazykovou kulturu a redaktorskou pečlivost, kvality dobře známé z Teologických textů i odjinud. V předmluvě zevrubně líčí, jak a kde vznikaly české překlady jednotlivých dokumentů. Překladatel-

ské skupině byly jistě k užitku, ale náročné práce ji nezbavily: Bylo nutno sjednotit terminologii, styl, pravopis. Řekl bych, že v některých případech to znamenalo vytvořit vlastně nový překlad. Škoda, že nejsou uvedena jména i dalších členů překladatelské skupiny.

O. Mádr stál zřejmě i za celkovou koncepcí publikace. Jako vzor posloužilo u nás dosti rozšířené německé vydání koncilových dokumentů (K. Rahner, H. Vorgrimler: *Kleines Konzilskompendium*, Herder 1966), z něhož byla převzata podstatná část Všeobecného úvodu a krátké úvody k jednotlivým dokumentům. Na rozdíl od německé publikace nejsou dokumenty uváděny v chronologickém pořadí jejich přijetí, ale jsou seřazeny podle „kategorií“ (konstituce, dekry, deklarace). Odpovědné redaktorec Ivaně Albrechtové a autorce grafické úpravy Heleně Illíkové náleží ocenění za to, že publikace zachovává jistý oficiální ráz, zároveň je však provedena tak, aby mohla sloužit jako studijní příručka. K dobré orientaci poslouží Přehled dokumentů, který je do knihy též vložen jako samostatný list, s českými a latinskými názvy, dnem vyhlášení a užívanými zkratkami i obsáhlý věcný rejstřík sestavený A. Čalou.

Při překladu textů, jako jsou koncilové dokumenty, nelze při nejlepší vůli zachytit všechny terminologické nuance originálu, které jsou namnoze pečlivě voleny po obsáhlých diskusích. Rozhodnutí překladatelů nerušit plynulost textu odkazy na originál má svou logiku: Širší veřejnosti původní termíny

bez komentáře tolik neřeknou, odborníci alespoň u klíčových pasáží stejně musí sáhnout po originálu. V jediném případě učinili výjimku – v ekumenicky citlivém článku 8 konstituce o církvi přesně upozornili na sloveso *subsistit*.

Není třeba zvláště zdůrazňovat, že během uplynulých třiceti let byly vydány desítky dalších církevních dokumentů, které na koncilové navazují a jejich podněty dále rozvíjejí. Kromě papežských encyklik mohou jako příklad sloužit Direktář k provádění ekumenických principů a norem (český překlad vydal Sekretariát ČBK, 1995) nebo dokument Papežské biblické komise Výklad Bible v církvi (český překlad Křesťanská akademie Řím, 1993 a Zvon 1996). Někdy bývá seznam těchto dokumentů, případně s jejich klíčovými pasážemi, připojen k souboru koncilových dokumentů. O tom by se mělo

uvažovat, až se bude připravovat další vydání.

„Mnoho debat o koncilu trpí tím, že znalost jeho textů zdaleka není bezvadná“ prohlásil ohleduplně na pražském slavnostním shromáždění k třicátému výročí ukončení koncilu kardinál König. U nás sice tato debata dosud pořádně nezačala, nicméně na nedostupnost textů se už vymlouvat nemůžeme. Soubor Dokumentů II. Vatikánského koncilu je k dostání v prodejních náboženské literatury (v Praze např. knihkupectví Zvon v Jindřišské ulici, knihkupectví Vyšehrad na Karlově náměstí, prodejny Karmelitánského nakladatelství na Křižovnickém náměstí a v semináři v Dejvicích). Teologická sekce České křesťanské akademie se snaží ke znalosti textů a ke kvalitě debaty přispět cyklem přednášek o jednotlivých koncilových dokumentech.

Vladimír Roskovec

OPOŽDĚNÁ RECENZE

Poměrně rozsáhlá práce *Friedricha Thieleho: Unser Tun und Lassen, Christliche Verlagsanstalt Konstanz, 1984, 444 stran*, je důkladnou příručkou křesťanské etiky. Autorovi se vcelku podařilo najít střední cestu mezi popularizující formou a tím, co se vyžaduje od skript. Předkládá panoramatický záběr etické problematiky, kterou ocení laičtí pracovníci církve, diakonických a sociálních zařízení, studenti teologických fakult a všichni ti, kdo pracují jako křesťané v sekulárním prostředí. Místy má kniha až slovníkový charakter, hesla i rozsáhlejší výklady jsou řazeny jednak podle oblastí, k nimž odkazují jednotlivé příkazy Dekalogu, jednak podle

hledisek individuální, personální, sociální a ekologické etiky. Kromě souhrnného hesláře, uvedeného na konci knihy, dobře poslouží i seznam biblických míst, použitých při výkladu v textu.

Pro knihu je charakteristický jemný konzervativní tón (např. pasáže o sexu). Ten není na škodu v dnešní hedonistické a eudaimonistické smrti – uchrání nás před leckterou mravní úhonou. Na některých místech sociálně etických problémů (stát, politické systémy) je však konzervativnosti více než je přípustno: Že by křesťanům mělo být jedno, zda žijí v totalitě či demokracii?

Autor se pokouší často etické pojmy vyložit mj. i etymologicky, někdy se